บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ความหมายและแนวคิดของการประเมินสภาพจริง
2. การใช้พอร์ตโฟลิโอในการประเมินสภาพจริง
3. การประเมินผลแบบเดิม
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและแนวคิดของการประเมินสภาพจริง

1.1 ความหมายของการประเมินสภาพจริง

การประเมินสภาพจริงมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายตามแต่ใครจะเน้นไปทางใด แต่โดยสรุปแล้วจะเน้นที่ความจริง (Realistic) ในชีวิตจริง โดยมีผู้ให้ความหมายต่างๆ กันไปดังนี้

คอสต้า (Costa, 1989 : 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า เป็นการประเมินการสังเกตพฤติกรรม พอร์ตโฟลิโอ โครงงานตลอดภาคเรียน การจด บันทึกต่างๆ ตัวอย่างงานเขียน

เครดเลอร์ (Cradler, 1991 : 20) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า เป็นการประเมินสิ่งที่ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิด และความรู้เพื่อแก้ปัญหา (Authentic Approach)

เฮอร์แมน แอสบาเชอร์ส และ วินเตอร์ (Herman, Ashacher and Winters, 1992 : 6)) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า เป็นงานที่ใช้ความสามารถระดับสูง ใช้ทักษะในการแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความเป็น จริง

บอทเทจและแฮสเซลบริง (Bottge and Hasselbring, 1993 : 36)) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงของนักเรียนว่า คือการกำหนดสถานการณ์ที่เป็น จริง (Realistic Situation) ให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหาโดยครูจัดกิจกรรมการสอนที่สะท้อนถึงชีวิตจริง

อูสเตอร์ฮอฟ (Dosterhot, 1994 : 255)) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า เป็นการประเมินการแสดงหรือการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าต่อชีวิตนักเรียน

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงการประเมินสภาพจริงในมุมมองต่างๆ โดยมีทั้งสิ่งที่เหมือนกันและแตกต่างกันพอจะสรุปเป็นความหมายของการประเมินสภาพจริงได้ดังนี้

การประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงหรือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อตัวนักเรียนเอง และเป็นการ ประเมินผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

พอร์ตโฟลิโอเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินสภาพจริงแนวความคิดของการใช้พอร์ตโฟลิโอ (Portfolios) ได้มาจากวิชาชีพกลุ่มอื่น ๆ เช่นสถาปัตยกรรม สื่อโฆษณา ศิลปกรรม การถ่ายภาพ และวรรณกรรม เป็นต้น คนในสาขาวิชาชีพเหล่านี้จะเก็บรวบรวมตัวอย่างผลงานเด่น ๆ ของตนมาจัดแสดงเผยแพร่หรือนำตัวอย่างงานยอดเยี่ยมเก็บใส่ในแฟ้มเอกสารเพื่อนำเสนอต่อลูกค้า พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนก็มีแนวความคิดเช่นเดียวกับที่ใช้ในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ดังกล่าว คือ เป็นที่เก็บสะสมงานของนักเรียนไว้ในแฟ้มเก็บเอกสารโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้า หรือ ความสัมฤทธิผล ในการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบ(Jasmine, 1992)

1.2 แนวคิดในการประเมินสภาพจริง

พัดเดทท์ และแบล็ค (Puckett and Black, 1994 : 33-34) ได้กล่าวถึงการ ประเมินสภาพจริงว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การสอนการเรียนการประเมินผลนั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นงานที่แยกออกจากกันแต่ตามความเป็นจริงแล้ว การสอน การเรียน การประเมินผลดำเนินไปด้วยกัน มีความสัมพันธ์กัน (Interrelated) ทั้งหมดเกิดขึ้นเวลาเดียวกันดังภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลแบบเดิม

(Traditional Assessment)

การสอน ⟶ การเรียน ⟶ การประเมิน

(Teach) (Learn) (Assessment)

การประเมินสภาพจริง

(Authentic Assessment)

ภาพที่ 1 ความหมายของการประเมินผลแบบเดิมกับการประเมินสภาพจริง

จากแผนภาพดังกล่าวจะเห็นว่าการะบวนการประเมินผลแบบเดิมและแบบใหม่มี ความแตกต่างกันดังนั้นการที่จะนำการประเมินผลรูปแบบใหม่มาใช้นี้ควรเริ่มจากวิธีการ ที่ง่ายๆ ในวิชาที่มีความสะดวก มั่นใจโดยการทำการแทรกเข้าไปทีละน้อยในการ ประเมินผลแบบเดิม การใช้เวลาจะทำให้เกิดความคิดและได้ปรึกษากับผู้ที่มีความเข้าใจ ในการประเมินสภาพจริง (Puckett and Black, 1994 : 39) และพัดเคทยังได้กล่าว อีกว่า การประเมินสภาพจริงจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. กระตุ้น (Celebrates) การพัฒนาการเรียนรู้
2. เน้นการพัฒนาที่ปรากฏให้เห็น (Emerging Development)
3. ทำให้เห็นความแกร่ง (Strength) ของผู้เรียน
4. อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง
5. ยึดการปฏิบัติ (Performance - base)
6. มีความสัมพันธ์กับการสอน
7. เน้นการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมาย
8. จะเกิดในทุกบริบทเท่าที่เป็นได้
9. ให้ภาพของการเรียนรู้ (Broad and Genera Picture)
10 เกิดจากความร่วมมือของผู้ปกครอง ครู นักเรียนและคนอื่นที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ (Cradle, 1991 อ้างถึงใน จรัส คำยัง, 2538) ยังได้ให้แนวความของการประเมินสภาพจริงว่าเป็นการประเมินที่ไม่เน้นการประเมินทักษะ (Skill Assessment) แต่จะเน้นการประเมินทักษะการจัดอย่างซับซ้อน (Complex Thinking) ในการทำงานและ (Jasmine, 1992 อ้างถึงในจรัส คำยัง) กล่าวว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพการทำงานในปัจจุบัน (Current Work) ของนักเรียนและสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

กล่าวโดยสรุป แนวคิดหลักการของการประเมินผลการเรียนจากสภาพจริงเป็น การประเมินผลการเรียนจากการที่ครูเฝ้าดูนักเรียนโดยอาศัยการสังเกตและเก็บข้อมูล อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนอยู่กับครู เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกในสภาพการเรียนการสอนในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ค้นพบความรู้ เป็นผู้สร้างงาน นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงๆ (ปฏิพัทธ์ สุวรรณศร 2538) การประเมินสภาพจริงจะครอบคลุมไปถึง การประเมินจากพอร์ตโฟลิโอ การจัดนิทรรศการ การทำงานกลุ่ม การแสดงการกระทำ การแสดงออก (performance) โครงงาน การนำเสนอผลงานแบบฝึกหัด บันทึกรายวัน (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2538)

2. การใช้พอร์ตโฟลิโอในการประเมินสภาพจริง

2.1 ความหมายของพอร์ตโฟลิโอ

พอร์ตโฟลิโอความหมายตาม Advanced Learner's Dictionary of Current English คือกระเป๋า (ทำด้วยหนังสัตว์) สำหรับเก็บกระดาษ เอกสาร ภาพวาด (Oosterhof, 1994)

อาเทอร์ (Arter, 1990) ได้พูดถึงการใช้พอร์ตโฟลิโอสำหรับการสอนและการประเมินผลว่าเป็นที่รวมงานของนักเรียนตามวัตถุประสงค์

พอร์ตโฟลิโอเป็นแหล่งงานที่บรรจุรวบรวมหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถทักษะ เจตคติ และพัฒนาการของนักเรียนที่เรียนรู้มาตลอด ในขณะที่คะแนนจากการสอบด้วยข้อสอบเป็นเพียงการเก็บข้อมูลเล็กน้อยที่เกิดขึ้นในวันที่จัดสอบเท่านั้น แต่พอร์ตโฟลิโอ จะแสดงถึงความสามารถของนักเรียนในเวลาเรียนที่ผ่านมาโดยตลอด (กรมวิชาการ 2539)

พอร์ตโฟลิโอเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการประเมินผลผลิตที่นักเรียนได้รวบรวมและจัดระบบข้อมูลเก็บไว้ในพอร์ตโฟลิโอ พอร์ตโฟลิโอช่วยให้มีความยืดหยุ่นในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร พัฒนาเนื้อหาสาระในวิชาการต่างๆ พอร์ตโฟลิโอเป็นการรวบรวมอย่างมีจุดประสงค์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถ กระบวนการและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (ปฏิพัทธ์ สุวรรณศร, 2539)

ดังนั้นการประเมินจากพอร์ตโฟลิโอ ก็คือการประเมินความสำเร็จของนักเรียน จากผลงานที่เป็นชั้นที่ยอดเยี่ยม หรืองานที่แสดงถึงความก้าวหน้า ที่นักเรียนได้สะสม ในแฟ้ม/สมุด/กล่อง หรือกระเป๋า แล้วแต่ลักษณะงานซึ่งอาจจะมีหนึ่งชิ้นหรือมากกว่า ที่เพียงพอที่จะแสดงถึงความพยายามความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเรื่องที่มอบหมาย จุดประสงค์หรือเรื่องนั้นๆ วิชานั้นๆ

2.2 การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ

การประเมินจากพอร์ตโฟลิโอ เป็นการประเมินความสำเร็จของนักเรียนจากผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นมาแล้วเก็บสะสมไว้ กระบวนการที่สำคัญของการจัดทำพอร์ตโฟลิโออยู่ที่ครูกับนักเรียนร่วมกัน กำหนดจุดประสงค์ เป้าหมายงาน และเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าของงานจากนั้นนักเรียนดำเนินการสร้างงานและคัดเลือกงานเพื่อเก็บสะสมไว้โดยนักเรียนจะเป็นผู้ประเมินผล

งานและแสดงความคิดเห็นต่องานที่ตนทำ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน (Arter, 1995)

กระบวนการในการทำพอร์ตโฟลิโอ (Burke, Fogarty and Begrad, 1994 อ้างถึงใน ปฏิพัทธ์ สุวรรณศร)

ขั้นตอนของกระบวนการทำพอร์ตโฟลิโอในชั้นเรียนมีขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนร่วมกันในการทำงาน (Project the purpose and type of portfolios)
ขั้นที่ 2 ขั้นรวบรวมชิ้นงานและจัดการชิ้นงาน (Collect and Organize)
ขั้นที่ 3 ขั้นเลือกชิ้นงาน (Select)
ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างสรรค์ผลงาน (Interject Personality)
ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับชิ้นงาน (Reflect Metacogni ttvely)
ขั้นที่ 6 ขั้นตรวจสอบความสามารถของตนเอง (inspect to self Assess)
ขั้นที่ 7 ขั้นประเมินค่าผลงาน (Perfect and Evaluate)
ขั้นที่ 8 ขั้นสร้างความสัมพันธ์ (Connect and Conference)
ขั้นที่ 9 ขั้นทำให้มีคุณค่า (นำเข้าและเอาออกชิ้นงาน) Interject/Eject to update)
ขั้นที่ 10 ขั้นประชาสัมพันธ์ผลงาน (Respect Accomplishment)

ทั้ง 10 ขั้นตอน เป็นกระบวนการของพอร์ตโฟลิโอที่สมบูรณ์ แต่นักการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสำเร็จไว้ 3 แนวทางคือ (ปฏิพัทธ์ สุวรรณศร, 2539)

แนวทางที่ 1 สำหรับผู้เริ่มจัดทำ อาจใช้ 3 ขั้นตอนที่จำเป็นคือ ขั้นรวบรวมชิ้นงาน (Collect) ขั้นเลือกชิ้นงาน (Select) ขั้นสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ (Reflect)

แนวทางที่ 2 สำหรับผู้ต้องการขยายให้ละเอียด อาจทำ 6 ขั้นตอนคือ ขั้นกำหนดโครงการ/จุดประสงค์ (Project) ขั้นรวบรวมชิ้นงาน (Collect) ขั้นเลือกชิ้นงาน (Select) ขั้นสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ (Reflect) ขั้นทำให้สมบูรณ์ (Perfect) ขั้นนำเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Connect)

แนวทางที่ 3 สำหรับผู้ต้องการทำให้สมบูรณ์คือทำทั้ง 10 ขั้นตอน

แผนกวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การประเมินผลแบบเดิม(Traditional Assessment)

เป็นการประเมินผลงานแบบประเพณีนิยมที่ได้ปฏิบัติกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งสิ่งที่ครูผู้สอนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินในปัจจุบันนี้คือ การใช้การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion- referenced evaluation) เป็นการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่ให้ข้อมูลว่า ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาที่เรียนถึงขั้นที่ยอมให้ผ่านได้หรือไม่ โดยอิงกับเกณฑ์ที่ใช้เป็นจุด.ตัดสินความสามารถของผู้เรียน (สุวิมล ว่องวาณิช,2536:23) โรงเรียนต่างๆที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ใช้วิธีการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์เพื่อใช้แปลความหมายคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน พุทธสักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ฉ้อได้ว่าได้ยึดรูปแบบการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ในการตัดสินผลการเรียนเพราะมีการนำคะแนนที่ได้จากการสอนในแต่ละรายวิชามาตัดสินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือหลังจากที่ครูได้ทำการสอนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้และได้สร้างแบบทดสอบขึ้นมาเพื่อใช้ในการประเมินผลเพื่อได้คะแนนออกมาแล้วก็นำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ผลการเรียนดีมาก	80 - 100
3	ผลการเรียนดี	70 - 79
2	ผลการเรียนปานกลาง	60 - 69
1	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	50 - 59
0	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0 - 49

ข้อแตกต่างของการประเมินผลแบบเดิมและการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ

การประเมินผลแบบเดิม เป็นการประเมินผลที่ใช้แบบทดสอบหลังจากที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ(Portfolio Assessment) เป็นการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อตัวนักเรียนเอง และเป็นการประเมินผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการสอบด้วยข้อสอบที่มีการดำเนินการ

สอบอย่างมีระบบแต่ก็ยังตอบไม่ได้ว่าผลการสอบจะอ้างอิงถึงทักษะ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้การสังเกตการปฏิบัติงานการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การอธิบายการแก้ปัญหาและพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีเกณฑ์ระดับการประเมินที่ชัดเจน เพื่อจะนำมาสรุปให้เห็นการพัฒนา (,2538) และเป็นการประเมินผลจากรายงานหรือหลักการฐานการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนในขณะที่เรียน เช่น การบันทึกการปฏิบัติงาน (ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์,2537)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศรีสถ้าง แก้ววิชิต ได้ศึกษาผลของระบบการประเมินผลการเรียน 3 แบบ คือแบบอิงเกณฑ์อิงกลุ่ม แบบอิงเกณฑ์ และแบบอิงกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบทดลอง พลวิจัยเป็นนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสงวนหญิงสุพรรณบุรี ที่เรียนโปรแกรม คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ จำนวน 3 ห้องเรียน ที่มีความรู้พื้นฐานวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เท่าเทียมกันและมีการสุ่มระบบประเมินผลการเรียนให้กับพลวิจัยแต่ละกลุ่ม แล้วทำการสอนนักเรียนทั้ง 3 ห้องด้วยตนเอง วิธีสอน เนื้อหา วิชาคณิตศาสตร์ ค.412 สภาพแวดล้อมของห้องเรียนเหมือนกัน เวลาในการสอนเท่ากัน ต่างกันที่ระบบการประเมินผลการเรียนที่ใช้ในแต่ละห้องไม่เหมือนกัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระบบการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์อิงกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค. 412 สูงกว่าระบบประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ และระบบประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ 2. ระบบประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค. 412 สูงกว่าระบบประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ (ศรีสถ้าง แก้ววิชิต, 2523)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอในประเทศ

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ร่วมกับโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดกระบี่ ได้พัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ พลวิจัยที่ใช้เป็นคณะทำงานของโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จังหวัดกระบี่ ที่รับผิดชอบสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน ใน 8 โรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ใช้เวลาทำการทดลอง 1 ภาคการศึกษา ผลจากการทดลองใช้การประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ

พบว่า การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอสามารถนำมาใช้ประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในเอกสาร ป. 02 ได้ และสามารถใช้พอร์ตโฟลิโอมาประเมินเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนภาคปฏิบัติ ของการสอบปลายภาค และปลายปีได้อีกด้วย ผลต่อผู้สอน ผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบการประเมินผลการเรียน สามารถใช้ประเมินความก้าวหน้าและความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ตรงกับสภาพ เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงพัฒนาของผู้เรียน ผู้สอนมีความรู้สึกภาคภูมิใจในอาชีพสูงขึ้นที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางการเรียนสูงขึ้นที่จะนำไปพัฒนาตนเอง ผลต่อผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ เพราะยุติธรรมดี มีการพิจารณาตัดสินผลการเรียนจากผลงานที่ปฏิบัติจริง เรียนรู้เทคนิคในการประเมินตนเอง มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนกับผู้สอน ทราบความก้าวหน้าของตนเองตลอดเวลา มีโอกาสปรับปรุงส่วนที่บกพร่องได้ทันที(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่, 2539)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอในต่างประเทศ

เบเกอร์ (Baker, 1991) ได้ศึกษาผลการใช้การสอนโดยเน้นการใช้พอร์ตโฟลิโอ(Portfolio - based Instruction) ต่อคะแนนเทอมปลาย เกรด และเจตคติทางการเขียน ของนิสิตปีที่ 1 โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 5 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ และวิธีสอนแบบดั้งเดิม พบว่าคะแนนปลายภาค และเกรดของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองต่างกัน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสอนทั้งสองวิธีในการวัดเจตคติต่อการเรียนหลังสอน เจตคติก่อนการสอนแตกต่างกัน

เฟรดเดรค (Frederick, 1992) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ(Qualitative Content Analysis) โดยการขอโครงการการประเมินพอร์ตโฟลิโอทั่วสหรัฐอเมริกาได้โครงการที่สมบูรณ์ 12 โครงการที่ทำในรายวิชาที่แตกต่างกันออกไปจากการวิเคราะห์เพื่อจำแนกพวก (Categories in the Analysis) ของโครงการทั้งหมดแยกออกได้ดังนี้ (1) การกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจน (2) การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ (3) ผู้ที่ร่วมในการพัฒนาพอร์ตโฟลิโอ (4) ชนิดของเกณฑ์ใช้กับข้อมูล (5) การสรุปผลจากพอร์ตโฟลิโอ ซึ่งสามารถสรุปผลวิเคราะห์ ได้ดังนี้ (1) เนื้อหาของพอร์ตโฟลิโอ (Portfolios Content) แตกต่างกันออกไปตามจุดประสงค์ของพอร์ตโฟลิโอ (2) การออกแบบพอร์ตโฟลิโอแปรผันไปตั้งแต่ให้นักเรียนทำจนสำเร็จจากการร่วมมือของครูจนถึงทำเป็นรูปแบบเดียวกันในระดับตำบล หรือระดับมลรัฐ

ซิมมอนส(Simmons,1993) ได้ศึกษาการใช้การประเมินพอร์ตโฟลิโอการอ่านของนักเรียนอนุบาลและเกรด 1 จุดมุ่งหมายในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ก็เพื่อที่จะส่งเสริมสภาพที่ดี

(Rich Portrait) ในการที่ครูและนักเรียนใช้พอร์ตโฟลิโอในโครงการ 5 สัปดาห์ เพื่อการอ่านของนักเรียนอนุบาล และเกรด 1 และต้องการทราบว่าในปีถัดไปพอร์ตโฟลิโอเหล่านี้จะให้อะไรได้มากขึ้นอีก การสรุปผลการศึกษาจากพอร์ตโฟลิโอในปีถัดไปครูยังขาดความสนใจที่จะใช้ อาจเป็นไปได้ที่เกิดจากการมองที่เหมือนกันว่าการใช้พอร์ตโฟลิโอคล้ายกับเป็นหีบห่อสะสมสิ่งของ (Cumulative Folders)

จอห์นสัน(Johnson,1993) ได้ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ในการประเมินพอร์ตโฟลิโอ การศึกษาครั้งนี้ต้องการระบุการใช้คอมพิวเตอร์ในทางปฏิบัติจริง เป็นพอร์ตโฟลิโอของวิชาคณิตศาสตร์ โดยการให้ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ด้วยคอมพิวเตอร์จำนวน 14 คน จาก 7 มลรัฐ และครูแคนาดาอีกหนึ่งคนตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ การใช้คอมพิวเตอร์ในบทบาทของพอร์ตโฟลิโอนั้นจะต้องใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล การพิมพ์งาน ผลิตงานกลุ่ม ให้รายละเอียดเนื้อหาในพอร์ตโฟลิโอของนักเรียนแต่ละคน สามารถวาดภาพทางจอได้ และนักเรียนแต่ละคนสามารถวาดภาพทางจอได้ และนักเรียนแต่ละคนสามารถเขียนเล่าประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ได้โดยใช้นักเรียนชั้นอนุบาลถึงเกรด 12 ผู้วิจัยได้แยกการจัดสภาพความพร้อม 6 สถานการณ์ คือ การบริหารโรงเรียนระดับประถม การจัดการเรียนแก้ปัญหาในโรงเรียนระดับประถม การผสมประสานโครงการกับการประเมินตนเอง การใช้เครื่องคำนวณด้วยมือ (Hand - held Calculators) ในโรงเรียนระดับมัธยมปลาย การจัดพิมพ์เรขาคณิต(Geometry Publishing) ในโรงเรียนระดับมัธยมต้น และการสำรวจคณิตศาสตร์ระดับก้าวหน้า(Advanced Mathematics) โดยการเรียนในวิธีการต่าง ๆ คือการแก้ปัญหา การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ความร่วมมือในการเรียนในวิธีการต่าง ๆ คือ การแก้ปัญหา การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ความร่วมมือในการเรียนรู้ ครูแต่ละคนจะเลือกใช้วิธีการทั้งหมด หรือเลือกเพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง และดูความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง ปรากฏผลคือทุกการจัดสภาพความพร้อมเอื้อให้ใช้เทคนิคทางคอมพิวเตอร์ในการประเมินพอร์ตโฟลิโอ

ฮอร์ฟท(Hoeft, 1993) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้พอร์ตโฟลิโอของครูในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้พลวิจัยของครูชั้นประถมศึกษา 5 คน และนักเรียนของครูคนละ 8 คน โดยดูจากการส่งแหล่งข้อมูลที่บรรยายการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครอง ปรากฏว่าจะมีไม่มากนักโดยเฉพาะครูที่เพิ่งจะเข้าใจการประเมินสภาพจริงใหม่ ๆ ใช้วีดีทัศน์ในการประชุมผู้ปกครองและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยระหว่างปีการศึกษา 1991/92 ข้อค้นพบมี 4 ประเด็น คือ (1) พอร์ตโฟลิโอช่วยให้นักเรียนทดลองสร้างเนื้อเรื่องให้นักเรียนที่เด่นทางประวัติศาสตร์ และทำให้การเรียนเป็นมักเป็นผล (2) บทบาทของครูกลายมาเป็นนักวิจัยนักประเมินโครงสร้าง และมีการสนับสนุน (Advocates) เมื่อมีการใช้แหล่งรวบรวมข้อมูล (3)นักเรียนมีความรู้สึกในความเป็นเจ้า

ของ และประเมินผลงานเพื่อเก็บเข้าพอร์ตโฟลิโอ (4) ผู้ปกครองมีความเข้าใจลึกซึ้งในความก้าวหน้าของนักเรียน และนักเรียนเกิดความก้าวหน้าเมื่อครูใช้พอร์ตโฟลิโอ

ฮิลเยอร์(Hillyer, 1993) ได้ศึกษาผลกระทบของพอร์ตโฟลิโอต่อการประเมินตนในการพัฒนาการอ่าน และการใช้ผลของการประชุม ของนักเรียนเกรด 2 ดูการประเมินตนของการพัฒนาการอ่าน และการใช้ผลของการประชุมตกลงโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ (Portfolio- based Conference) ในกระบวนการประเมินตนเอง ทำการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากการจัดการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติ ของนักเรียนเกรดสอง จำนวน 2 ห้องเรียน แต่ละห้องมีนักเรียนห้องละ 32 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ การสัมภาษณ์ การสังเกต ประชุม และรวบรวมงานตลอดปีการศึกษา พบว่ากระบวนการของพอร์ตโฟลิโอ มีผลต่อความสามารถของนักเรียนจากการประเมินตนเอง ถึงแม้จะมีระดับความก้าวหน้าที่ต่างกันบ้างในแง่ของความรู้ และความรู้สึก พอร์ตโฟลิโอมีผลทางบวกกับการรับรู้ของนักเรียนในฐานะของนักเขียน นักอ่าน การประเมินตนเองทำให้ทราบว่านักเรียนเก่งอะไร อ่อนอะไรอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย